

προτύπων και νέων υπηρεσιών. Αυτό θα μπορούσε να προκαλέσει αλλαγές των σχέσεων ισχύος σε οικονομικό και επιστημονικό επίπεδο παγκοσμίως. Πρόκειται για μια αδιαμφισβήτητη πρόκληση για την Ευρώπη.

3.5.3 Το διαδίκτυο των αντικειμένων επιτυγχάνει τη συγχώνευση του φυσικού και του ψηφιακού κόσμου, του πραγματικού και του εικονικού. Τα έξυπνα αντικείμενα ενσωματώνονται στο διάχυτο σύστημα, στο οποίο συμμετέχουν πλήρως και καταλαμβάνουν έναν χώρο πολύ μεγαλύτερο από ό,τι στο συμμετοχικό ανθρωπιστικό

δίκτυο WEB 2, το οποίο θα εισέλθει στο διευρυμένο δίκτυο σε υψηλότερο επίπεδο.

3.5.4 Τέλος, το νέο δίκτυο θέτει προβλήματα διακυβέρνησης λόγω της διάστασής του και του νέου περιεχομένου του, καθώς οι απαιτήσεις ονοματοδοσίας αφορούν εκατοντάδες χιλιάδες ονόματα και παγκόσμια πρότυπα. Σήμερα, οι ετικέτες RFID εμπίπτουν σε ιδιωτικά πρότυπα και σε εμπορικές σχέσεις με την EPCglobal, είναι όμως αυτό πρακτικό για την πλήρη ανάπτυξη του διαδικτύου του μέλλοντος;

Βρυξέλλες, 18 Σεπτεμβρίου 2008.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το επιγραμμικό δημιουργικό περιεχόμενο στην ενιαία αγορά»

COM(2007) 836 τελικό

(2009/C 77/16)

Στις 3 Ιανουαρίου 2008, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την:

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το επιγραμμικό δημιουργικό περιεχόμενο στην ενιαία αγορά.

Το ειδικευμένο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές, κοινωνία των πληροφοριών», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 16 Ιουλίου 2008 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. RETUREAU.

Κατά την 447η σύνοδο ολομελείας της, της 17ης και 18ης Σεπτεμβρίου 2008 (συνεδρίαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2008), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 115 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 5 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Δικαιώματα των καταναλωτών

1.1.1 Η ΕΟΚΕ είναι υπέρ της εξασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών. Ως εκ τούτου, αναμένει με ενδιαφέρον τη δημοσίευση του Οδηγού για καταναλωτές και χρήστες των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας.

1.1.2 Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, ο Οδηγός αυτός θα πρέπει να καλύπτει, τουλάχιστον, τα εξής σημεία:

- ουδετερότητα του δικτύου, για να ενισχυθεί η δυνατότητα επιλογής των καταναλωτών·
- επαρκής προστασία των προσωπικών δεδομένων και υψηλό επίπεδο ασφάλειας του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος·
- ρυθμίσεις εθελοντικού χαρακτήρα και σήματα εμπιστοσύνης για το ηλεκτρονικό εμπόριο·

— διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων των καταναλωτών στο ψηφιακό περιβάλλον (ιδίως του δικαιώματος πρόσβασης, της καθολικής υπηρεσίας και της προστασίας από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές)·

— καθιέρωση ποιοτικών παραμέτρων για τις επιγραμμικές υπηρεσίες·

— ανάπτυξη ενός απλού, ευρωπαϊκού επιγραμμικού εντύπου για την κοινοποίηση των περιστατικών απάτης·

— σύστημα επιγραμμικής εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών.

1.2 Διαλειτουργικότητα

1.2.1 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι η διαλειτουργικότητα είναι παράγοντας μεγάλης οικονομικής σημασίας και επισημαίνει ότι τα ανοιχτά πρότυπα έχουν θεμελιώδη σημασία για την επίτευξη της διαλειτουργικότητας και συμβάλλουν στην ενίσχυση της ασφάλειας και της αξιοπιστίας.

1.2.2 Η συνεχιζόμενη έλλειψη διαλειτουργικότητας περιορίζει την πρόσβαση των ευρωπαίων πολιτών στις τεχνολογίες, τις υπηρεσίες και τα περιεχόμενα, τους υποχρεώνει να καταβάλλουν υψηλότερες τιμές για τον εξοπλισμό, περιορίζοντας ταυτόχρονα τις επιλογές τους, και τους αναγκάζει να καταφεύγουν σε «γέφυρες» μετάβασης από τη μία τεχνολογία στην άλλη, επειδή ορισμένοι παράγοντες της αγοράς επωφελούνται από τις περιττές τεχνικές διαφορές για να δημιουργήσουν μονοπώλια.

1.2.3 Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, η ιδέα των ευρωσυμβατών συστημάτων διαχείρισης των ψηφιακών δικαιωμάτων (Digital Rights Management — DRM) ⁽¹⁾, δεν είναι τόσο καλή όσο φαίνεται, επειδή δημιουργεί περισσότερα προβλήματα από όσα θα επέλυε και επειδή θα μπορούσε να αποκλείσει ορισμένους δημιουργούς από την επιγραμμική διανομή εκτός αυτού, η αγορά περιεχομένου είναι σήμερα παγκόσμια, όπως δείχνει η ύπαρξη ζωνών διανομής που περιορίζουν τις ελευθερίες των χρηστών.

1.3 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η λιγότερο ή περισσότερο άναρχη φορολόγηση των ποικίλων ψηφιακών μέσων και συσκευών μνήμης, με μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών, δημιουργεί σημαντικές στρεβλώσεις στην αγορά.

1.4 Τα ποινικά μέτρα και οι διαδικασίες εξαίρεσης που προβλέπει το νομοσχέδιο «Olivennes» στη Γαλλία υπερβαίνουν κατά πολύ τις απαιτήσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), όπως είχαν καθοριστεί στη συμφωνία του Μαρακές το 1994. Όπως επεσήμανε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην απόφαση «Promusicae», τα μέσα που επιλέγονται για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων πρέπει να συνάδουν με την αρχή της αναλογικότητας: το θέμα είναι πώς θα βρεθεί μια ικανοποιητική ισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και τις ελευθερίες, από τη μία πλευρά, και τα προστατευόμενα συμφέροντα, από την άλλη.

1.5 Γι' αυτό, η ΕΟΚΕ αναμένει με ενδιαφέρον τη σύσταση που πρόκειται να καταρτίσει η Επιτροπή σχετικά με το επιγραμμικό δημιουργικό περιεχόμενο, για να αποφανθεί συγκεκριμένα όσον αφορά τη διαφάνεια (σήμανση) και τους νέους τρόπους καθορισμού και διαχείρισης των ψηφιακών δικαιωμάτων σε ευρωπαϊκή κλίμακα, την ενθάρρυνση και τη συμβολή στα καινοτομικά συστήματα διάδοσης του επιγραμμικού δημιουργικού περιεχομένου και την αναζήτηση αποτελεσματικών μέτρων για την εξάλειψη των παράνομων αντιγραφών για εμπορικούς σκοπούς και κάθε άλλης παραβίασης των δικαιωμάτων των δημιουργών.

2. Η πρόταση της Επιτροπής

2.1 Οι κυριότερες πτυχές της ανακοίνωσης της Επιτροπής και των ζητημάτων που θίγει είναι:

- η ρύθμιση και η εναρμόνιση μιας ευρωπαϊκής αγοράς επιγραμμικού δημιουργικού περιεχομένου·
- τα ευρωπαϊκά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα, οι πολυεδαφικές άδειες και η καλύτερη προστασία των δικαιωμάτων λογοτεχνικής και καλλιτεχνικής ιδιοκτησίας·
- η ανάπτυξη διαλειτουργικών ευρωπαϊκών συστημάτων DRM ανάλογα με το μέσο και ιδιαίτερα για το επιγραμμικό περιεχόμενο·
- η ασφάλεια των επικοινωνιών και των επιγραμμικών οικονομικών συναλλαγών και η καταπολέμηση της πειρατείας και της απάτης, προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη στην ψηφιακή οικονομία και να προαχθεί η ανάπτυξη των επιγραμμικών υπηρεσιών·

— το σοβαρότερο πρόβλημα στο μέλλον θα είναι χωρίς αμφιβολία το ζήτημα των αντιγραφών για ιδιωτική χρήση, επίκεντρο πολλών διαφωνιών στην Ευρώπη, επειδή τα διάφορα μέλη της Ένωσης έχουν κάθε άλλο παρά εναρμονισμένη νομοθεσία για αυτό το θέμα.

2.2 Σύμφωνα με το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, μήκους 41 σελίδων ⁽²⁾, το οποίο δημοσιεύθηκε χωριστά από την ανακοίνωση και μόνο στην αγγλική γλώσσα, λόγω του διασυννοριακού χαρακτήρα των επιγραμμικών υπηρεσιών και των νέων επιχειρηματικών μοντέλων που απαιτούν οι νέες τεχνολογίες, οι πολιτικές της ΕΕ θα πρέπει να στοχεύουν στην πρόωθηση και στην ταχεία διάδοση αυτών των νέων μοντέλων, για να καταστεί δυνατή η επιγραμμική διανομή του περιεχομένου και των γνώσεων. «Επιγραμμικά διανεμόμενο δημιουργικό περιεχόμενο» είναι περιεχόμενο και υπηρεσίες όπως τα επιγραμμικά οπτικοακουστικά μέσα επικοινωνίας (ταινίες, τηλεόραση, μουσική, ραδιόφωνο), τα επιγραμμικά παιχνίδια, οι επιγραμμικές εκδόσεις, το επιγραμμικό εκπαιδευτικό περιεχόμενο, καθώς και το περιεχόμενο που δημιουργούν οι χρήστες (κοινωνικά δίκτυα, ιστολόγια κλπ.).

2.3 Ο βασικός στόχος, ο οποίος είχε εξαγγελθεί ήδη στο πλαίσιο της στρατηγικής i2010 ⁽³⁾, είναι η δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου της πληροφορίας. Τα προβλήματα που είχαν επισημανθεί τότε εξακολουθούν να υφίστανται, ενώ οι τεχνολογικές πλατφόρμες διανομής διαφοροποιούνται και διευρύνονται.

2.4 Όσον αφορά το πρόβλημα της εμπιστοσύνης στην ψηφιακή οικονομία, ένα επαναλαμβανόμενο ζήτημα είναι η διαλειτουργικότητα ανάμεσα στον υλικό εξοπλισμό (hardware), στις υπηρεσίες και στις διάφορες πλατφόρμες. Ορισμένοι φρονούν ότι η ποινικοποίηση των ανταλλαγών αρχείων σε δίκτυα «peer to peer» (P2P) ή «Bit Torrent» και τα δρακόντεια συστήματα προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δεν δημιουργούν κλίμα εμπιστοσύνης, ιδίως τώρα που η κερηκτική ανάπτυξη του περιεχομένου που παράγεται από τους χρήστες, η οποία προσθέτει μια νέα διάσταση στον ρόλο των χρηστών στην ψηφιακή οικονομία, δημιουργεί νέες προκλήσεις για τις δημόσιες πολιτικές σε πολλούς τομείς, μεταξύ των οποίων η εμπιστοσύνη και η ασφάλεια.

2.5 Η χρήση των συστημάτων DRM επικρίνεται έντονα από τις οργανώσεις των καταναλωτών, οι οποίοι θεωρούν ότι τα συστήματα αυτά παραβιάζουν βασικά τους δικαιώματα. Ενέχουν επίσης κινδύνους για την προστασία των δεδομένων και δεν είναι εύκολη η διαχείρισή τους από τους χρήστες. Ορισμένοι εκπρόσωποι της βιομηχανίας, όμως, τα υπερασπίζονται, ισχυριζόμενοι ότι τα προβλήματα διαλειτουργικότητας προέρχονται από τους κατασκευαστές των υλικών εξοπλισμών και τους σχεδιαστές των λογισμικών.

2.6 Στην παγκόσμια αγορά, οι διάφοροι συντελεστές των εθνικών αγορών έχουν να αντιμετωπίσουν την ποικιλία των γλωσσών, τη στενότητα ορισμένων αγορών και την ποικιλομορφία των εθνικών κανόνων για τις άδειες. Οι πάροχοι υπηρεσιών Διαδικτύου (Internet Service Providers — ISP) είναι υπέρ των πολυεδαφικών αδειών και διευθετήσεων, αλλά άλλοι τομείς της βιομηχανίας είναι μάλλον εναντίον αυτής της προσέγγισης. Οι εθνικές άδειες θα επέτρεπαν την καλύτερη αμοιβή των δημιουργών· παρόλα αυτά, σε πολλές χώρες λειτουργεί σημαντικός αριθμός οργανισμών συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων. Οι μουσικοί οργανισμοί και οι πάροχοι κινητών υπηρεσιών, πάλι, επιδιώκουν απλούστευση της διαδικασίας εισπραξίας των δικαιωμάτων.

⁽¹⁾ Digital Rights Management — Διαχείριση Ψηφιακών Δικαιωμάτων («πολιτικός ορθή» έκφραση για τα συστήματα παρεμπόδισης της αντιγραφής μέσω ειδικού λογισμικού ή ειδικής τεχνολογίας).

⁽²⁾ Έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής, COM(2007) 836 τελικό, Βρυξέλλες, 3.1.2008 SEC(2007) 1710.

⁽³⁾ Η στρατηγική i2010 — Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση (COM(2005) 229 τελικό).

2.7 Οι ISP κατακρίνουν επίσης την ποικιλία των συστημάτων εισπραξής και του ύψους των δικαιωμάτων αντιγραφής για ιδιωτική χρήση, που γίνονται όλο και πιο επαχθή και περίπλοκα, και αμφισβητούν τη χρησιμότητά τους για τη διαχείριση των ψηφιακών δικαιωμάτων.

2.8 Η ανυπαρξία περιεχομένου για επιγραμμική διανομή, ο κατακερματισμός της αγοράς και η ποικιλομορφία των συμβάσεων που συνάπτονται για διάφορες μορφές εκμετάλλευσης περιορίζουν σημαντικά την ταχεία επιγραμμική διανομή των έργων και αποτελούν σοβαρή τροχοπέδη για την ανάπτυξη αυτών των υπηρεσιών.

2.9 Το έγγραφο εργασίας της Επιτροπής αντανακλά τα αποτελέσματα δύο διαβουλεύσεων και δείχνει την ποικιλομορφία των θέσεων των διάφορων ενδιαφερόμενων ομάδων συμφερόντων· η Επιτροπή θα επιθυμούσε, ωστόσο, να προχωρήσουν τα (επίμαχα) ζητήματα των πολυμεσικών αδειών, του ευρωπαϊκού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και, ιδιαίτερα, της γενίκευσης διαλειτουργικών συστημάτων DRM και να δημιουργηθεί μια πραγματική ευρωπαϊκή αγορά, που θα ενσωματώνει όλη την ποικιλία των πολιτιστικών παραδόσεων.

2.10 Ο στόχος είναι να τετραπλασιαστεί μέχρι το 2010 η ευρωπαϊκή αγορά επιγραμμικού περιεχομένου (μουσική, ταινίες, παιχνίδια κλπ.) και να αυξηθούν τα έσοδά της από 1,8 δισ. ευρώ το 2005 σε 8,3 δισ. ευρώ.

3. Παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΟΚΕ έχει πλήρη συνείδηση του γεγονότος ότι το Διαδίκτυο επιτρέπει την ψηφιακή λήψη και διανομή αγαθών και υπηρεσιών με μεθόδους που παραβιάζουν τα δικαιώματα άυλης ιδιοκτησίας των δημιουργών και των διανομέων επιγραμμικού δημιουργικού περιεχομένου, όπως και την εισβολή στην ιδιωτική ζωή και νέες μορφές απάτης εις βάρος των επιχειρήσεων και των ιδιωτών.

3.2 Τα έργα με τη μεγαλύτερη παράνομη κυκλοφορία είναι οι σύγχρονες μουσικές παραγωγές και —όλο και συχνότερα— τα οπτικοακουστικά έργα, καθώς και το παντός είδους λογισμικό. Το φαινόμενο έλαβε πολύ μεγάλη έκταση την περίοδο κατά την οποία οι διανομείς δεν είχαν ακόμη αναπτύξει κανένα εμπορικό μοντέλο το οποίο να λαμβάνει υπόψη τις νέες δυνατότητες παραβίασης των δικαιωμάτων άυλης ιδιοκτησίας. Ήταν, επίσης, απαραίτητη η διαπαιδαγώγηση των εφήβων στη χρήση του Διαδικτύου, για την οποία δεν ανέλαβε την πρωτοβουλία κανένας οργανισμός και η οποία παραμένει εντελώς ανεπαρκής.

3.3 Οι πρώτες αντιδράσεις ήταν ενίοτε ακραίες, αλλά επίσης μερικές φορές (παρότι σπανιότερα) χαλαρές. Σε γενικές γραμμές, οι διανομείς έθεσαν σε εφαρμογή μηχανισμούς κατά της αντιγραφής (τα αποκαλούμενα συστήματα DRM). Παράλληλα, καθιέρωσαν την απαίτηση οικονομικών αντισταθμίσεων για τους κατόχους των δικαιωμάτων και εξαιρετικά αποτρεπτικά ποινικά μέτρα, που ήταν όμως ανεφάρμοστα στην πράξη, δεδομένης της διάστασης της απάτης, εκτός από την περίπτωση μαζικών παραποιήσεων/απομιμήσεων κυρίως από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας. Απαγγέλληκαν κατηγορίες σε ορισμένα άτομα, προκειμένου να χρησιμεύσουν ως αποτρεπτικό παράδειγμα, χωρίς όμως να μπορέσει να μετρηθεί η πραγματική έκταση της αποτροπής, αφού δεν υπήρχαν ανεξάρτητες έρευνες και ρεαλιστικά αριθμητικά στοιχεία για τις ζημιές που προκλήθηκαν από τις απομιμήσεις.

3.4 Η ΕΟΚΕ εκφράζει, ωστόσο, έκπληξη για την πρόταση της Επιτροπής να δημιουργηθούν «ευρωπαϊκά» διαλειτουργικά συστήματα DRM για το επιγραμμικά διανεμόμενο περιεχόμενο. Στην πραγματικότητα, όσον αφορά τη μουσική, εκατομμύρια τίτλοι είναι ήδη διαθέσιμοι σε εμπορικές ιστοθέσεις χωρίς DRM· η τάση είναι προς τη σταδιακή τους εξαφάνιση. Οι εταιρείες διανομής αναπτύσσουν επί του παρόντος διάφορα συστήματα για τη διανομή αυτής της κατηγορίας περιεχομένου, μεταξύ των οποίων δυνατότητες

άμεσης ακρόασης χωρίς εγγραφή, ειδικής συνδρομής που επιτρέπει την τηλεφόρτωση ορισμένου αριθμού έργων, δωρεάν παροχής περιεχομένου με αντάλλαγμα «υποχρεωτικές» διαφημίσεις κ.ά.

3.5 Οι υλικοί μηχανισμοί προστασίας στα κινητά μέσα ή ακόμη και στους τερματικούς εξοπλισμούς θεωρούνται πλέον περισσότερο εμπόδια στη θεμιτή χρήση παρά αποτελεσματική προστασία από την πειρατεία· μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε κάθεται ολοκλήρωση (ιστοθέσεις, κωδικοποίηση από τον ιδιοκτήτη με μεγαλύτερη ή μικρότερη απώλεια ποιότητας και ειδικές συσκευές ανάγνωσης· πρβλ. το σύστημα διανομής της Apple με την κωδικοποίηση AAC και τις συσκευές ανάγνωσης iPod και iPhone), με αποτέλεσμα ένα σύστημα που περιορίζει τον ανταγωνισμό. Μία συχνή μορφή προστασίας, ιδίως για το λογισμικό, τα παιχνίδια και ορισμένες επιγραμμικές εκδόσεις, βασίζεται σε ένα ψηφιακό κλειδί απεμπλοκής της πρόσβασης, το οποίο αποστέλλεται στον αγοραστή αφού τακτοποιήσει την αγορά του ανά μονάδα ή τη συνδρομή του για ορισμένο χρονικό διάστημα. Το σύστημα αυτό είναι αρκετά αποτελεσματικό και ήδη ευρέως διαδεδομένο.

3.6 Τα ολοκληρωμένα, διαλειτουργικά ψηφιακά συστήματα DRM είναι, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, στην πράξη ξεπερασμένα· θα ήταν ίσως προτιμότερο να μελετηθούν οι εξελίξεις στους διάφορους τομείς της αγοράς επιγραμμικού περιεχομένου, η οποία μοιάζει να τείνει προς την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων βάσει κατάλληλων κωδίκων δεοντολογίας και ρεαλιστικών εμπορικών μοντέλων (*) και όχι προς την πάγια διευθέτηση, με ευρωπαϊκή πρωτοβουλία, μιας μεταβατικής κατάστασης που μεταβάλλεται ραγδαία.

3.7 Όσο για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα, οι υπάρχουσες διεθνείς συμφωνίες και συμβάσεις συνιστούν μια νομική βάση που είναι κατ' αρχήν κοινή, τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για τις σχέσεις με τις τρίτες χώρες. Στην πράξη, όμως, εξακολουθούν να υπάρχουν διαφορές, παρά το κοινοτικό δίκαιο. Επίσης, η πρόταση να θεσπιστεί «ευρωπαϊκό δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας» για την ενιαία αγορά θα επέκτεινε αυτομάτως αυτό το δικαίωμα σε όλα τα κράτη μέλη, εφόσον έχει αναγνωριστεί σε ένα από αυτά, και θα εξασφάλιζε την ομοιόμορφη προστασία του.

3.8 Την εποχή του Διαδικτύου και της κοινωνίας της γνώσης, είναι απαραίτητο να βρεθεί πραγματική ισορροπία μεταξύ του δημόσιου συμφέροντος και των ιδιωτικών συμφερόντων. Οι δημιουργοί και οι διανομείς επιγραμμικού περιεχομένου θα πρέπει να λαμβάνουν δίκαιη αμοιβή. Οι αναγνώστες ή ακροατές και οι χρήστες πρέπει να μπορούν να κάνουν λογική χρήση του περιεχομένου που έχουν αποκτήσει νόμιμα, σε ιδιωτικό πλαίσιο, σε δημόσιες αναγνώσεις ή στα εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων.

3.9 Επιβάλλεται να επισημανθεί ότι σε διάφορες χώρες υπάρχει αυστηρό ποινικό δίκαιο για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, το οποίο προβλέπει εξαιρετικά αυστηρές κυρώσεις για τους ιδιώτες που δεν τα έχουν αγοράσει και περιορίζει τα δικαιώματα ιδιωτικής χρήσης και αντιγραφής· αντίθετα, οι αστυνομικές μέθοδοι που επιβάλλονται στους παρόχους πρόσβασης στο Διαδίκτυο, παρότι μπορούν να αποδειχθούν χρήσιμες για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, θεωρούνται δυσανάλογες και επίφοβες για κατάπτωση του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, σε ένα νομικό πλαίσιο που ευνοεί μονομερώς τους διανομείς. Οι νόμοι αυτού του τύπου πιθανόν να αμφισβητηθούν τελικά ενώπιον του

(*) Η πώληση μουσικής από το Διαδίκτυο στην ίδια τιμή με τα CD στα καταστήματα αποτελεί υπερβολική πρόσοδο για τους διανομείς και δεν ενθαρρύνει την αναζήτηση ρεαλιστικών μοντέλων, που βασίζονται στο πραγματικό κόστος συν ένα μη δυσανάλογο εμπορικό κέρδος.

Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Στρασβούργου, που διασφαλίζει τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο του Λουξεμβούργου, από την πλευρά του, κάνει έκκληση για σεβασμό της αρχής της αναλογικότητας και για εξεύρεση ισορροπίας μεταξύ των διάφορων ενεχόμενων συμφερόντων (απόφαση Promusicae).

3.10 Επιπλέον, ορισμένες χώρες, συχνά οι ίδιες, επιβάλλουν φόρο σε όλους τους τύπους ψηφιακών μέσων, θεωρώντας τα εργαλεία πειρατείας όποια και αν είναι η χρήση για την οποία προορίζονται. Παρότι ο φόρος αυτός συχνά αναφέρεται ως «τέλος αντιγραφής για ιδιωτική χρήση», στην πραγματικότητα παράγει σημαντικές προσόδους, ο καταμερισμός των οποίων είναι ενίοτε κάθε άλλο παρά διαφανής. Η προσέγγιση αυτή, που εξομοιώνει κάθε αντιγραφή για ιδιωτική ή «θεμιτή» χρήση με παραβίαση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων, είναι ιδιαίτερα απαράδεκτη για τους έντιμους χρήστες των ΤΠΕ, δηλαδή για τη συντριπτική πλειοψηφία, όπως και για τις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ για σκοπούς διαφορετικούς από την αντιγραφή τραγουδιών και παιχνιδιών. Τα τέλη αυτά θα πρέπει τουλάχιστον να περιοριστούν και να καταστούν αναλογικά του πραγματικού κόστους αποθήκευσης των ψηφιακών μονάδων (υπολογιζόμενου ως ο λόγος της τιμής πώλησης του ψηφιακού μέσου διά τη συνολική του χωρητικότητα σε γιγαμπάιτ, για παράδειγμα), επειδή παρατηρούνται σημαντικές στρεβλώσεις ανάλογα με το μέσο.

3.11 Πρέπει βέβαια να διασφαλίζεται ο σεβασμός των συμφερόντων των διάφορων ενδιαφερόμενων μερών, αλλά σε συμφωνία με τις ισχύουσες οδηγίες και με την αρχή της αναλογικότητας, όπως εξήγησε σαφώς το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην απόφασή του για την υπόθεση Promusicae (9).

4. Συμπληρωματικές παρατηρήσεις της ΕΟΚΕ

4.1 Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη ότι η διαλειτουργικότητα, που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τον ελεύθερο ανταγωνισμό, μπορεί να επιτευχθεί μόνο όταν ο καταναλωτής μπορεί να

(9) ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνδέσεως) της 29ης Ιανουαρίου 2008.

«Στην υπόθεση C-275/06,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

(...) **το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνδέσεως) αποφαινεται:**

Οι οδηγίες 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»), 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, και 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), δεν επιβάλλουν στα κράτη μέλη να προβλέπουν, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, την υποχρέωση γνωστοποίησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προκειμένου να διασφαλίσουν την αποτελεσματική προστασία του δικαιώματος του δημιουργού στο πλαίσιο αστικής δίκης. Ωστόσο, το κοινοτικό δίκαιο επιτάσσει όπως τα εν λόγω κράτη, κατά τη μεταφορά των οδηγιών αυτών στο εσωτερικό δίκαιο, μεριμνούν ώστε να βασίζονται σε ερμηνεία αυτών που καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της ορθής ισορροπίας μεταξύ των διαφόρων θεμελιωδών δικαιωμάτων που προστατεύει η κοινοτική έννομη τάξη. Περαιτέρω, κατά την εφαρμογή των μέτρων μεταφοράς των εν λόγω οδηγιών στο εσωτερικό δίκαιο, οι αρχές και τα δικαιώματα των κρατών μελών οφείλουν όχι μόνο να ερμηνεύουν το εθνικό τους δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο προς τις ίδιες αυτές οδηγίες, αλλά και να μη βασίζονται σε ερμηνεία αυτών που θα μπορούσε να έλθει σε σύγκρουση με τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα ή με τις λοιπές γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, όπως η αρχή της αναλογικότητας.»

χρησιμοποιήσει το σύστημα της επιλογής του για την ανάγνωση του περιεχομένου. Η μόνη λύση για αυτό είναι να κωδικοποιούνται τα έργα με ανοιχτά πρότυπα, που είναι προσίτα σε όλους. Όμως, κάθε σύστημα DRM απαγορεύει αυτομάτως την ανάγνωση ενός έργου με οποιοδήποτε σύστημα, υλικό ή λογισμικό δεν έχει τη ρητή έγκριση του εκδότη του DRM. Τα συστήματα DRM στηρίζονται εξ ορισμού στη μυστικότητα των κλειστών μορφοτύπων τους, οι τεχνικές προδιαγραφές των οποίων δεν είναι προσίτες στο κοινό. Τα συστήματα που δεν είναι εγκεκριμένα και πιστοποιημένα από τον εκδότη του DRM αποκλείονται, συνεπώς, από τη συμμετοχή στον ανταγωνισμό. Δεν υπάρχει, εξάλλου, μέχρι στιγμής κανένα σύστημα DRM το οποίο να βασίζεται σε ανοιχτά πρότυπα. Η λύση αυτή θα απαιτούσε την εφαρμογή πολύπλοκων συστημάτων σταυροειδούς παραχώρησης αδειών και ορισμένοι δημιουργοί ενδεχομένως να αποκλείονταν από την αγορά, για παράδειγμα επειδή δεν χρησιμοποιούν σύστημα DRM. Ένας ολόκληρος τομέας της ψηφιακής δημιουργίας, που περιλαμβάνει τα επιστημονικά ιδρύματα, τα κέντρα ερευνών, τα πανεπιστήμια, το ελεύθερο λογισμικό, τις δημιουργίες βάσει εναλλακτικών αδειών, θα μπορούσε να αποκλειστεί από την αγορά, η οποία θα δεχόταν μόνο περιεχόμενο εμπορικού χαρακτήρα, πράγμα που θεωρείται ασύμβατο με την κοινωνία των πληροφοριών και της γνώσης, στην οποία η Ευρώπη θέλει να είναι πρωτοπόρος.

4.2 Καμία από αυτές τις προσεγγίσεις δεν είναι ικανοποιητική, για παράδειγμα, για την εισαγωγή έργων και περιεχομένων από τρίτες χώρες στην Ευρώπη ή για τις ευρωπαϊκές εξαγωγές. Το ευρωπαϊκό ή τα ευρωπαϊκά λογισμικά DRM θα έπρεπε, στην περίπτωση αυτή, να είναι συμβατά και με τα αντίστοιχα συστήματα των εξωτερικών αγορών, οι οποίες συχνά είναι πολύ πιο δραστήριες στον οπτικοακουστικό τομέα. Τα συστήματα DRM ανοίγουν την πόρτα σε αντι-ανταγωνιστικές συμπεριφορές και σε απόπειρες κάθετης ολοκλήρωσης στον τομέα των πολυμέσων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού του προβλήματος είναι το iTunes της Apple, που χρησιμοποιεί δικά του συστήματα DRM και κωδικοποίησης, επιβάλλοντας στην πράξη τη χρήση συσκευών ανάγνωσης τύπου iPod ή iPhone.

4.3 Εάν αποκαλύπτονται μόνο οι API (διεπαφές προγράμματος εφαρμογής) ενός λογισμικού DRM και όχι το σύνολο του προγράμματος, πράγμα που θα ήταν πολύ μεγάλος πειρασμός για ορισμένους παρόχους, θα υπάρχει πάντα ο κίνδυνος να μην μπορέσει να επιτευχθεί πραγματική διαλειτουργικότητα.

4.4 Οι πειρατές καταφέρνουν πολύ γρήγορα να παρακάμψουν ή να αντιγράψουν οποιοδήποτε σύστημα προστασίας, σε βαθμό που οι πάροχοι περιεχομένου να μην εμπιστεύονται πλέον τα DRM και να αναζητούν νέα εμπορικά μοντέλα διανομής όπως η κατ' αποκοπήν συνδρομή, η δωρεάν ακρόαση του έργου, αλλά η τηλεφόρτωσή του επί πληρωμή, η ενσωμάτωση διαφημίσεων κ.ά. Θα ήταν προτιμότερο να εμπιστευτούμε την αγορά παρά να νομοθετήσουμε βιαστικά και συγκεκριμένα, όπως συμβαίνει στη Γαλλία, όπου τα αλληλοδιαδεχόμενα κείμενα οδηγούν σε αντιφατικές νομολογίες. Η πίεση από τα λόμπι των «majors» (των πέντε μεγάλων παγκόσμιων εταιρειών που κυριαρχούν στον χώρο της μουσικής και των τραγουδιών και των ξέτι-επτά που κυριαρχούν στον οπτικοακουστικό τομέα) έχει καταφέρει μέχρι στιγμής να οδηγήσει ορισμένες χώρες στην κατάργηση του δικαιώματος αντιγραφής για ιδιωτική χρήση και στην ποινικοποίηση της ανταλλαγής αρχείων μεταξύ ιδιωτών. Το τελευταίο γαλλικό νομοσχέδιο πέφτει στην ίδια παγίδα της κατασταλτικής υπερβολής.

4.5 Όπως έχει δηλώσει η ΕΟΚΕ σε παλαιότερες γνωμοδοτήσεις της, το ποινικό δίκαιο θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στην αντιγραφή για εμπορικούς σκοπούς (παραγωγή και διανομή, ενίοτε από εγκληματικές οργανώσεις). Σε ορισμένα κράτη μέλη είναι πολύ εύκολο να προμηθευτεί κανείς, ακόμη και στην ανοιχτή αγορά, πειρατικά αντίγραφα λογισμικού ή μουσικών και οπτικοακουστικών

έργων. Παραγωγή πειρατικών αντιγράφων υπάρχει και στην Ευρώπη, αλλά τα περισσότερα προέρχονται από την Ασία. Σε αυτήν ακριβώς τη μαζική αντιγραφή για εμπορικούς σκοπούς θα πρέπει να επικεντρωθούν κατά προτεραιότητα οι κυρώσεις, με ανάπτυξη παράλληλα της αστυνομικής και της δικαστικής συνεργασίας για την εξάρθρωση των διεθνών εγκληματικών δικτύων.

4.6 Όσον αφορά τις ανταλλαγές, ιδίως μεταξύ εφήβων, προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στη μεγαλύτερη πληροφόρηση σχετικά με την ανάγκη αμοιβής των δημιουργών και των παραγωγών για την εργασία τους (ιδιαίτερα των δημιουργών, που συχνά περιορίζονται σε ένα ελάχιστο μερίδιο των εισπραττόμενων δικαιωμάτων) και στην αγωγή του πολίτη.

4.7 Όλες οι μαζικές ανταλλαγές αρχείων δεν αφορούν απαραίτητα αρχεία που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα. Μπορεί να αφορούν δωρεάν δημοσιεύσεις με διάφορα περιεχόμενα (αποτελέσματα επιστημονικών πειραμάτων και εργασιών, έργα με μη περιοριστικές άδειες αντιγραφής ή διάδοσης).

4.8 Ωστόσο, σύμφωνα με το νομοσχέδιο που συζητείται στη Γαλλία, όλο το δίκτυο θα πρέπει να εποπτεύεται και τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών να αποθηκεύονται για μεγάλο χρονικό διάστημα. Τα δεδομένα αυτά θα πρέπει να είναι προσίτα στους εκπροσώπους των «majors», ενώ, εάν εφαρμοστεί ένα τέτοιο σύστημα, μόνο οι δημόσιες αρχές με δικαστικό ένταλμα θα μπορούν να έχουν πρόσβαση.

4.9 Το δικαίωμα της αντιγραφής για ιδιωτική χρήση θα καταστεί εξαίρεση με μεγάλους περιορισμούς, οι οποίοι θα περιγράφονται με δυσνόητους όρους στις «συμβάσεις» που θα καταρτίζονται οι πάροχοι περιεχομένου, και θα είναι ασύμβατο με τις αυθόρμητες αγορές, στις οποίες επιδίδονται συχνά οι καταναλωτές.

4.10 Στην πράξη, μόνο οι επαγγελματίες δημιουργοί και διανομείς ωφελούνται από μια τέτοια υπερβολική νομική προστασία. Δεν υπάρχει ειδική προστασία για τους ανεξάρτητους παραγωγούς περιεχομένου, για τους άγνωστους ακόμη στο ευρύ κοινό καλλιτέχνες ή για τους χρήστες εναλλακτικών αδειών (υπάρχουν 50 περίπου τύποι αδειών: GPL, LGPL, Creative Commons κλπ.), παρότι οι άδειες αυτές διέπονται επίσης από τα πνευματικά δικαιώματα και δεν χορηγούνται απαραίτητα δωρεάν. Ο μόνος τρόπος προστασίας των κατόχων αυτών των δικαιωμάτων θα ήταν να προσφύγουν στη δικαιοσύνη για παραποίηση/απομίμηση, πράγμα που θα δημιουργούσε βαθιά ανισότητα ενώπιον του νόμου μεταξύ των μεγάλων, διεθνικών διανομέων και των μικρών επιχειρήσεων ή των ιδιωτών.

4.11 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η νομοθεσία θα πρέπει βασικά να διασφαλίζει την προστασία των καλόπιστων καταναλωτών, αλλά και τη δίκαιη αμοιβή των δημιουργών για το έργο τους.

4.12 Οι διατάξεις που περιορίζουν τη χρήση νόμιμα αποκτηθείσας άδειας και η πρόσβαση των εκπροσώπων των «majors» στα προσωπικά δεδομένα αντιβαίνουν στους επιδιωκόμενους στόχους, επειδή οι «εμπορικοί» αντιγραφείς θα βρουν τρόπο να ξεπεράσουν όλα τα τεχνικά εμπόδια και να συγκαλύψουν τα ίχνη τους στο δίκτυο: στην πραγματικότητα, θα είναι προσίτες στον έλεγχο μόνο οι νόμιμες ή παράνομες διαδικτυακές ανταλλαγές δεδομένων χωρίς εμπορικό σκοπό. Πολλές από αυτές τις ανταλλαγές είναι πράγματι παράνομες και πρέπει να καταπολεμηθούν με μέσα κατάλληλα για τον μαζικό χαρακτήρα τους. Οι λιγοστές καταδίκες «για παραδειγ-

ματισμό» και η δημοσιότητα που τους δίνεται για την αποθάρρυνση άλλων χρηστών του Διαδικτύου δεν αρκούν για τη διευθέτηση του προβλήματος, επειδή η πιθανότητα σύλληψης είναι στατιστικά απειροελάχιστη και δεν ανησυχεί π.χ. τους εφήβους, που δεν έχουν επίγνωση της ζημιάς που προξενούν στους αγαπημένους τους καλλιτέχνες.

4.13 Η διατήρηση των προσωπικών δεδομένων όλων των χρηστών του Διαδικτύου από τους ISP για μεγάλο χρονικό διάστημα αποτελεί, αυτή καθαυτή, σοβαρή εισβολή στην ιδιωτική ζωή· είναι άραγε απολύτως απαραίτητη για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων ή μήπως είναι δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο στόχο; Είναι αυτά τα δικαιώματα τόσο απόλυτα ώστε να απαιτείται μόνιμη εισβολή στην ιδιωτική ζωή όλων των χρηστών του Διαδικτύου;

4.14 Η διατήρηση αυτών των δεδομένων μπορεί να χρησιμεύσει ενδεχομένως για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, αλλά οι χρήστες του Διαδικτύου θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να απολαμβάνουν νομικών εγγυήσεων της εμπιστευτικότητας των συνδέσεών τους. Οι εγγυήσεις αυτές θα μπορούν ωστόσο να αρθούν, εάν υπάρχει ανώτερος στόχος δημοσίου συμφέροντος, από μία δημόσια αρχή με δικαστικό ένταλμα, για συγκεκριμένο στόχο, ο οποίος θα περιορίζεται από τους όρους του εντάλματος.

4.15 Ορισμένες χρήσεις των δεδομένων θα μπορούν να επιτρέπονται γενικά για σκοπούς πληροφόρησης και ανάλυσης, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις και ιδιαίτερα την προϋπόθεση της ανωνυμίας. Αντίθετα, θα πρέπει να απαγορεύεται η διασταύρωση ονομαστικών φακέλων, η συλλογή ονομαστικών δεδομένων με σκοπό τον χαρακτηρισμό («profiling») του χρήστη για αποτελεσματικότερη διαφήμιση, όπως και η διατήρηση και η σύνδεση αυτών των δεδομένων με τον κατάλογο των συνηθέστερων όρων προς ανεύρεση με μηχανές αναζήτησης και άλλες, διαδεδομένες σήμερα πρακτικές, που ωφελούν ιδίως τους «majors» και άλλες μεγάλες εταιρείες και συνιστούν επίσης εισβολή στην ιδιωτική ζωή των χρηστών.

4.16 Σε πολλές χώρες επιβάλλονται φόροι σε όλα τα μέσα αποθήκευσης δεδομένων, σταθερά ή κινητά, προς αποκλειστικό όφελος των κατόχων δικαιωμάτων (προπαντός οπτικοακουστικού περιεχομένου), ακόμη και σε μέσα που δεν προορίζονται για τέτοιες χρήσεις. Το σύστημα αυτό θεωρεί κάθε χρήστη ψηφιακού μέσου δυνητικό πειρατή. Ορισμένες κατηγορίες χρηστών, όπως οι επιχειρήσεις, θα πρέπει να απαλλάσσονται. Αντίθετα, οι πάροχοι ευρυζωνικής πρόσβασης, που έχουν αναπτύξει τα δίκτυά τους εν μέρει χάρη στις δυνατότητες παράνομης χρήσης τους, θα μπορούσαν να φορολογούνται με συντελεστή σχετικά χαμηλό, αλλά συνδεδεμένο με τον όγκο της ροής μεταξύ ιδιωτών, προκειμένου να συμβάλουν στα έσοδα από τα πνευματικά δικαιώματα και στην προαγωγή του νέου περιεχομένου. Τα κράτη δεν θα πρέπει, εντούτοις, να ιδιοποιούνται το σύνολο ή μέρος αυτών των φόρων, εκτός από τα έξοδα συλλογής και ανακατανομής.

4.17 Τα παραδείγματα διαχείρισης των δικαιωμάτων που παρέχουν οι σκανδιναβικές χώρες και, ιδιαίτερα, η Σουηδία θα πρέπει να προτιμηθούν έναντι των αλληπάλληλων νόμων και νομοσχεδίων της Γαλλίας, που στερούνται ισορροπίας και πειθούς όσον αφορά τη βοήθεια προς τους νεαρούς καλλιτέχνες και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

4.18 Έπειτα από μια λογική χρονική περίοδο διασφάλισης, τα αποκλειστικά δικαιώματα θα μπορούσαν να αντικατασταθούν από ένα γενικό σύστημα, όπως στη Σουηδία

4.19 Κατά την εξέταση της πρότασης οδηγίας σχετικά με την προστασία των «δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας» (PI-PLA: βιομηχανική ιδιοκτησία, λογοτεχνική και καλλιτεχνική ιδιοκτησία και άλλα συγγενικά ή ad hoc δικαιώματα που αναγνωρίζονται και προστατεύονται στην ΕΕ), η ΕΟΚΕ ζητούσε ήδη σθεναρή, αλλά μελετημένη προσέγγιση της καταπολέμησης της πειρατείας και της παραποίησης/απομίμησης για εμπορικούς σκοπούς.

4.20 Ο ΠΟΕ, από την πλευρά του, στη Συμφωνία για τις εμπορικές πτυχές των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (TRIPS), προειδοποιούσε για ενδεχόμενες καταχρήσεις από πλευράς των κατόχων τέτοιων δικαιωμάτων, οι οποίες θα μπορούσαν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό ή να αντιβαίνουν στο δημόσιο συμφέρον.

4.21 «Στόχοι: η προστασία και ο σεβασμός των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να συμβάλλουν στην προαγωγή της τεχνολογικής καινοτομίας και στη μεταφορά και διάδοση της τεχνολογίας, προς κοινό όφελος όσων δημιουργούν και χρησιμοποιούν τεχνολογικές γνώσεις και γενικότερα για την κοινωνική και

οικονομική ευημερία, και να διασφαλίσουν την ισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων».

4.22 «Αρχές ... 2. Η λήψη κατάλληλων μέτρων, αρκεί να είναι συμβατά με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, ενδέχεται να είναι αναγκαία προκειμένου να αποφευχθεί η καταχρηστική χρήση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας από τους κατόχους των δικαιωμάτων ή η προσφυγή σε μεθόδους που περιορίζουν αλόγιστα το εμπόριο ή βλάπτουν τη διεθνή μεταφορά τεχνολογίας».

4.23 Οι ανωτέρω παρατηρήσεις της ΕΟΚΕ, που περιέχονταν ήδη στη γνωμοδότησή της της 29ης Οκτωβρίου 2003 ⁽⁶⁾ σχετικά με την Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα μέτρα και τις διαδικασίες που αποσκοπούν στη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, συμφωνούν με τους στόχους της συμφωνίας TRIPS (άρθρο 7) και με τις αρχές της (άρθρο 8, παράγραφος 2), οι οποίες θα έπρεπε να περιλαμβάνονται στις αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας, διότι οι ενδεχόμενες κυρώσεις συνδέονται εν μέρει με το θετικό δίκαιο και εμπεριέχουν τις πιθανές καταχρήσεις δικαιώματος από τους κατόχους των δικαιωμάτων PI-PLA ⁽⁷⁾.

Βρυξέλλες, 18 Σεπτεμβρίου 2008.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

⁽⁶⁾ ΕΕ C 32 της 5.2.2004, σ. 15.

⁽⁷⁾ Η Συμφωνία TRIPS, η οποία αποτελεί το παράρτημα 1 Γ της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) που υπεγράφη στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 και εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336, σ. 1), τιτλοφορείται «Μέσα για τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας». Στο μέρος αυτό υπάρχει το άρθρο 41, παρ. 1, το οποίο προβλέπει τα εξής: «Τα μέλη μερμούν ώστε η νομοθεσία τους να προβλέπει τις διαδικασίες επιβολής που ορίζονται στο παρόν μέρος, προκειμένου να είναι δυνατή η αποτελεσματική λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση κάθε πράξης παραβίασης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που κατοχυρώνονται από την παρούσα συμφωνία· στα μέτρα αυτά συμπεριλαμβάνονται κατασταλτικά μέτρα τα οποία είναι δυνατό να εφαρμόζονται γρήγορα για να αποτραπούν τυχόν παραβιάσεις, καθώς και κατασταλτικά μέτρα, με τα οποία αποθαρρύνεται η διάπραξη περαιτέρω παραβιάσεων. Οι εν λόγω διαδικασίες εφαρμόζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποφεύγεται η ανόρθωση εμποδίων για το νόμιμο εμπόριο και να καθιερώνονται μηχανισμοί για την εξασφάλιση της μη καταχρηστικής προσφυγής σε αυτές».